

de la Gironda (vol. vi, 185), i tenim *Bouries* llogaret en el terme de Couflens, en el Coserans (Arieja, SO.).³

Ací, com tan sovint, la llengua es mostra vacillant entre aquesta forma i les més instructives per a l'etimologia, *bouirie*, *boayria*, *boyria*, sobre l'accentuació de les quals és evident que cap dubte no és possible. A Bigorra, ja en els docs. del *Libre Verd* de Benac, compilat el 1406, trobem *Boirie* com a nom de casa i de persona en molts pobles (veg. la taula i el glossari en l'ed. de Gaston de Balencie), i també hi ha, p. 77, *l'ostau de la Boerie*, i tot seguit es parla de *l'autre boerie*, ensenyant-nos que el mot funciona encara com a apellatiu. Ara bé, aquestes formes es troben a grapat com a termes genèrics de gran part d'Occitània. Més que enlloc en el Llenguadoc (lato sensu), com es veu en massa pels diccs. topogràfics publicats: el de l'Aude (Sabarthès) i el del Cantal (Amé), i per tota mena de docs. d'aquesta zona, p. ex. *boayria* en un doc. de Limós de 1296,⁴ i el mas de Belfort-Aut en el terme de Fonters del Razès s'anomena *Boeria de Belloforti* en l'any 1348 (*Dict. Topogr.*, s. v.), i el castell de Ségure, en el terme de Tuixà, porta el nom de *villa et boayriac de Secuyra* el 1262 (id.).⁵

En el Departament del Cantal la profusió del nom és tan gran, que les seves moltes dotzenes mostren una àrea continua ben definida, cobrint tot el dept. llevant d'una estreta franja del Nord i de l'extrem Est (Riom, Ruines): les formes són en gran part de les d'accentuació inconfusible: *Bouyria* des de 1441 (t. Dienne, forma després repetida cinc vegades en els Ss. xvi-xvii, en molts altres termes), *La Boyrie* 1518, i molts més, *Boerie* 1644 (t. Parlan), *Bouerie* 1746, etc. (i moltes més encara de les formes, *La Borie*, *Boriette*, *Les Bouriasse*, *La Bouriotte*); la dada més antiga que veig en aquest dept. és *La Boria Varadel*, 1269, en el terme de la capital (Orlhac).

Més d'un cop tals llocs es presenten consecutivament en aquestes formes d'accentuació: *-ia* indubtable, i l'altra forma *boria*, d'accentuació en part dubtosa i en part desplaçada: la millor prova, doncs, que tot és u en tant que una unitat lexical. Semblant al que ja hem vist que passa en el *Libre Verd* de Benac i a Couflens de Coserans, i encara més clarament, el Mas de Castilhou en el terme de Luc de l'Aude s'anomena *Boayria de Castellione* l'any 1354, i *La Borie de Castilhou* el 1391 (*Dict. Top.*, s. v.). El mot té antecedents en els textos occitans antics més clàssics (Rayn. ii, 238, 245; PSW, s. v. *boarja*), i Paul Meyer, a propòsit de la *Cansó de la Crozada Albigea* (ii, 282) ja observava «*Boaria* et *boria*, distingués à tort par Du Cange et par Rayn., sont un même mot, dont le sens est «métairie»». De *boaria* no n'hi ha testimoniatges menys ben localitzats i documentats, des dels orígens: els terratinents de Barbazan havien de pagar al vescomte de Lavedà, N'Arnaut, com a tribut, un *carteró* de segle a «pagar en lo vespre de la festa de Sancte Marie d'Agost, portad a la *boarie* del diit N'Arnau», segons el doc. de 1296 (*L. V. de Benac*, p. 205, i el gloss. n'hi afegeix d'altres, com *lo loc de Boarie*,

p. 90, o *l'ostau de la Boarie* a Sent Criac, pp. 73 i passim).

Però que tampoc en les terres d'Oc l'accentuació *bòria* no és un barbarisme (ni un fet rar) en tenim proves copioses i el mateix Mistral ens ho prova amb els versos de *Mireio*: «quand sian ençà, dinà nosto *bòri*, / mounte n'ausén que lou tafòri, / dóu Rose tourmentau que manjo lis auvàs» (ii, 7.1): es tracta, doncs, de la «hutte» del pare de Vincent, l'heroi de l'epos, com aclareix la trad. feta pel mateix poeta; al qual després cerquen raons: «quau m'a pas di que vous, vous, Mèste Ambroi / agués, 'mé veste tantlòri, / entrepachà dins vosto *bòri* / aquel infame raubatòri!» (vii, 66.5). Ja en els meus citats articles vaig documentar l'accentuació *bòrio* en diccionaris locals dels més ben recollits, del Peirigord, Llemosí, Tolosa, Erau, Velay, amb les definicions «ferme, métairie, domaine rural» (veg. allí les cites detallades); però afegim-n'hi encara: la *bòrio* «das gehöft» a Montpezat (T.-et-G., H. Meyer, VKR v, 347); a l'Ardecha *bòrio* o *buòrio* «propriété avec la maison et tout ce qui s'en suit» (Dornheim, VKR ix, 240); a St. Guilhem del Desert (Erau, parlar que redueix *ry* a *y*) s'anomena *bòya* allò mateix que la gent més afrancesada dels voltants anomena *fërma* (Zaun, *Die Mundart von Aniane*, BbZRPb. LXI, 40).

Per a *bòrie* en el gascò de l'Oest i del SO. es pot veure l'article *bòrie* de Palay. No dubto gaire, vist això, que reflecteixin la mateixa accentuació els noms de localitats d'alguna major importància en ampla faixa de dalt a baix de les dues riberes de la Garona: *Laborie* i *Laborio* llogarets en el districte de Pàmias (Arieja, agr. a Belloc i a Aigues-Vives), variants totes dues que es repeteixen per a altres tants veïnats en el de Sant Girons (agr. a Esplàs i a Les Bordes del Lés), *Borie* veïnat de Labastide, prop de Banheres de Bigorra, *Les Bories* castell a la Dordonha, no gaire a l'E. de Perigueux; i també en el centre de Gascunya degué existir molta toponímia mitjana amb aquest nom.⁶

En fi, com que el nostre mot, accentuat *bòrya*, *buòrya*, s'estén fins a l'Alvèrnia i el Velay (Limanha, Vinzelles, Mons-la-Tour, FEW i, 476), tenim en conclusió que es mostra estès per tot el territori occità llevat els Alps i Provença (però incloent-hi encara la ribera esquerra del Roine). Altrament, almenys la forma en *-veria*, no s'aturava del tot aquí, car la trobem encara en alguns parlars de l'Emília: Imola *buwareja* «cascina», o sigui amb el significat occità, i amb l'eti mològic: Vicenza *boaria* «stalla di buoi», Bolonya *buari* «bovaria, luogo dove si alleva il bestiame» (cites de Jud). I en la forma etimològica, però amb el significat occità trobem el tipus *boverie* desbordant poc o molt al Nord del territori de la llengua d'Oc, segons les cites que dona Du Cange de les formes *bovaria* i, *boverie*, *bouherie*: com la de 1457: «les supplians aloient besser avec une palle ferrée, chacun en son coul, en une leur *boverie* ou mestaerie» (a. 1457).⁷

¿Ha existit una accentuació BÒVÀRIA com la que